

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En sökande till Kävsta folkhögskola har den 20 december 2021 anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Anmälan gäller skolans antagningsprocess och bemötande i samband med anmälares ansökningar till skolan.

Anmälares redogörelse

Anmälares och hens anhöriga tog kontakt med Kävsta folkhögskola 2019 och gjorde ett studiebesök på skolan. Efter samtal med lärare och biträdande rektor sökte hen till studier höstterminen 2020. Skolan ville först boka in en telefonintervju, på grund av pandemin, men då den sökande har svårt för telefonsamtal bokades en intervju över Teams. Hen antogs till skolan höstterminen 2020. Anmälares var då införstådd med att undervisningen troligen skulle ske på distans. Efter att skolan inför terminsstart försökt nå den sökande per telefon meddelade hen linjeledaren via mejl att hen inte ville påbörja studierna. Anhöriga meddelade därefter att orsaken till att hen inte ville påbörja studierna var att skolans försök att upprätta telefonkontakt hade orsakat ångest.

Inför vårterminen 2021 sökte anmälares på nytt till skolan. Även då bokade skolan in en telefonintervju, trots att den sökandes anhöriga sagt att hen har svårt för telefonsamtal. Intervjun genomfördes senare via Teams. Den sökande fick därefter beskedet att hen inte antogs till skolan. Skolans skäl för att inte anta hen var att de ansåg att distansstudier inte var lämpliga för hen. Anmälares ifrågasatte detta eftersom hen uppfattat att det var samma förutsättningar, dvs distansstudier, som vid den tidigare ansökan. Anmälares uppfattade därför att det fanns andra skäl till antagningsbeskedet som skolan inte nämnde. Hen menar att skolan har brustit i sin antagningsprocess och anger även i sin anmälan att skolan inte levde upp till vad som är utlovat på skolans hemsida om att vara "en plats där alla känner sig välkomna".

Antagningsbeslutet överklagades till skolans styrelse, som den 17 maj 2021 beslutade att ställa sig bakom skolans hantering av antagningsprocessen. Anmälares är kritisk till att styrelsen inte har tagit

kontakt med hen under processen utan enbart utgått från anmälan medan rektor har föredragit ärendet, vilket gett en ensidig bild.

Anmälaren fokuserar nu på en ny väg framåt och anmälan till FSR syftar till att skolan ska lära av erfarenheten. Anmälaren har beretts tillfälle att kommentera skolans redogörelse och vidhåller sin uppfattning.

Kävesta folkhögskolas redogörelse

Skolan anger att den har förståelse för att sökande kan uppleva antagningsprocessen och antagningskriterierna som utmanande. Skolan anser dock att dess strävan att upprätthålla antagningskriterierna inte utgör bristande bemötande. Skolan för fram att antagningsprocessen och antagningskriterierna är till för att skolan ska kunna göra en korrekt och likvärdig bedömning av de sökandes möjligheter att bedriva studier på skolan. Skolan ansvarar för att sakligt och tydligt förklara hur processen går till, samt motivera sina beslut.

I beskedet att den sökande inte antagits, som skickades till den sökande och dess anhöriga den 21 december 2020, tydliggjorde biträdande rektor att beslutet att inte anta anmälaren baserades på att skolan, utifrån de nya förutsättningarna med 100 procent distansundervisning, ”ej har förutsättningar att ge [sökande] den start och det upplägg vi bedömer behövs”. Biträdande rektor erbjöd ytterligare samtal för att förtydliga skolans beslut. Därefter upprepade biträdande rektor samma bedömning i korrespondens med anhöriga vid ytterligare två tillfällen, då de anhöriga menade att förutsättningarna för undervisningen var desamma som vid höstterminens start 2020. Skolan uppger att förutsättningarna inför vårterminen 2021 och höstterminen 2020 alltså inte var desamma, samt att detta kommunicerades med den sökande och hens anhöriga upprepade gånger.

Av underlaget framgår att skolan framför allt hade omfattande kontakt med den sökandes anhöriga. Skolan upplevde det utmanande att upprätta en direkt kontakt med den sökande.

Efter att skolan fick kännedom om anmälan till styrelsen har samtliga inblandade på skolan gått igenom händelseförloppet tillsammans med skolans verksamhetsutvecklare, som själv inte var inblandad i processen. Syftet har varit att granska om skolan följt sina antagningsrutiner och antagningskriterier, samt att undersöka hur dessa kommunicerats till den sökande och anhöriga.

I samband med styrelsens behandling av ärendet föredrog områdeschef och skolans rektor beslutsunderlaget. Skolans styrelse beslutade att ställa sig bakom skolans hantering av antagningsprocessen.

Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk

FSR utreder om hantering och aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk. I detta ärende är regelverket för skolans antagningsprocess samt klagomålshantering aktuellt, vilket regleras i skolans studeranderättsliga standard.

Skolans antagningsprocess för den aktuella utbildningen inleds med att den sökande fyller i en ansökan från skolans hemsida eller prospekt. Hen bifogar kopia på betyg eller samlat betygsdokument från grundskola eller gymnasium, samt eventuella andra intyg från tidigare studier och/eller bevis på arbetslivserfarenhet. Sökande bifogar ett personligt brev där hen presenterar sig. Skolan bekräftar att de mottagit ansökan och kallar den sökande till en intervju. I regleringen av antagningsprocessen anges att för den aktuella utbildningen är en viktig del att representanter för skolan får träffa den sökande för en intervju. Då planeras en preliminär studieplan för den sökande. Därefter meddelas ett antagningsbesked med mail eller SMS. Den sökande bekräftar att hen vill ha sin studieplats och slutligen ges ett skriftligt antagningsbesked med tid för kursstart med mera. Skolan beskriver vidare en rad antagningskrav och urvalskriterier för den aktuella utbildningen. Bland urvalskriterierna ingår exempelvis en bedömning av om den sökande kan följa undervisningen på utbildningen.

I den studeranderättsliga standarden beskrivs en ordning för överklagan enligt följande: ett beslut av rektor kan överklagas till områdeschefen för utbildning och arbetsmarknad, vars beslut i sin tur kan överklagas till den regionala tillväxtnämnden som är skolans styrelse.

Klagomålshanteringen riktar sig dock till deltagare. Ingen rutin för beslut och överklagan finns i den studeranderättsliga standarden avseende antagning till skolan. Av skolans övriga underlag till FSR framgår att antagningen sköts av en antagningsgrupp som består av linjeledare, en lärare och skolans stödteam.

Bedömning

FSR bedömer skolans hantering och kommunikation i samband med de båda antagningsprocesserna till utbildningen, samt skolans hantering av

anmälares klagomål. FSR bedömer inte den sökandes erfarenheter et cetera i förhållande till antagningskriterierna för utbildningen, eftersom det är skolans ansvar. FSR bedömer inte heller de aspekter av ärendet som rör eventuell bristande tillgänglighet, då det är en fråga som kan anmälas till Diskrimineringsombudsmannen.

Folkhögskolan ska ha en pedagogik som möter hela individen där den befinner sig med sina erfarenheter och med individens egna mål som riktmärke. FSR noterar att skolan har agerat enligt rutinerna i sin antagningsprocess. Rådet ser dock att skolan inom ramen för dessa rutiner hade haft utrymme för att bemöta anmälares utifrån hans behov i större utsträckning, till exempel genom att använda andra kontaktvägar än telefon då skolan fått information om att hen har svårt för det. FSR noterar vidare att rutiner för hur skolan fattar beslut i antagningsärenden inte beskrivs i den studeranderättsliga standarden, men att dessa till viss del beskrivs i skolans övriga underlag till FSR. För ökad tydlighet anser FSR att den studeranderättsliga standarden bör kompletteras med information om beslutsgången i antagningsärenden.

Statens mål med stödet till folkhögskolorna är bland annat att utbildningarna ska ge möjlighet för deltagarna att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. I skolans underlag anges att det som följt av den sökandes överklagan initierats ett arbete med att se över skolans antagningsprocess och kommunikation till sökande. FSR ser positivt på att skolan på så sätt arbetar för att tillgängliggöra sin antagningsprocess och kommunikation i samband med denna.

FSR har i tidigare yttranden poängterat vikten av att kommunikation med myndiga deltagare sker just med deltagaren och inte med anhöriga. Rådet ser risker i att kommunikationen brister när information mellan skolan och den sökande går via de anhöriga. FSR är därför kritiskt till att kommunikationen i antagningsärendet i hög grad har skett via sökandes anhöriga, framför allt via mailkorrespondens men även antagningsbeskedet har skickats både till den sökande och dess anhöriga. Skolan har fört fram att det var svårt att etablera direktkontakt med den sökande. FSR har förståelse för att en sökande kan behöva stöd av anhöriga och att skolan eftersträvar en öppen och tillgänglig kommunikation. I undantagsfall kan kommunikation med sökande behöva ske via anhörig, i så fall med stöd av fullmakt. FSR råder dock skolor att på förfrågan från anhöriga framförallt ge generell information

om antagningsprocess, utbildningens utformning och så vidare, men att kommunikation som rör den sökande förs med den direkt berörde.

Sammanfattande slutsats

Folkhögskolornas studeranderättsliga råd noterar att skolan har agerat enligt rutinerna i sin antagningsprocess, rådet ser dock att skolan inom ramen för dessa rutiner hade haft utrymme för att bemöta anmälaren utifrån hans behov i större utsträckning. För ökad tydlighet i den studeranderättsliga standarden anser FSR att den bör kompletteras med information om beslutsgången i antagningsärenden. FSR betonar att kommunikation med myndiga sökande bör ske just med den sökande.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Kävesta folkhögskola:

- Att i den studeranderättsliga standarden tydliggöra beslutsgången i antagningsärenden.
- Att kommunicera direkt med myndiga sökande och inte via den sökandes anhöriga.

Detta yttrande har beslutats av Linda Stridsberg (ordförande), Monika Andersson (RIO), Robert Uitto (SKR) samt Lars-Håkan Bild och Erik Isaksson (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Anna Göthner (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Linda Stridsberg

Anna Göthner